

Preferencje przed I turą wyborów prezydenckich 2020

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

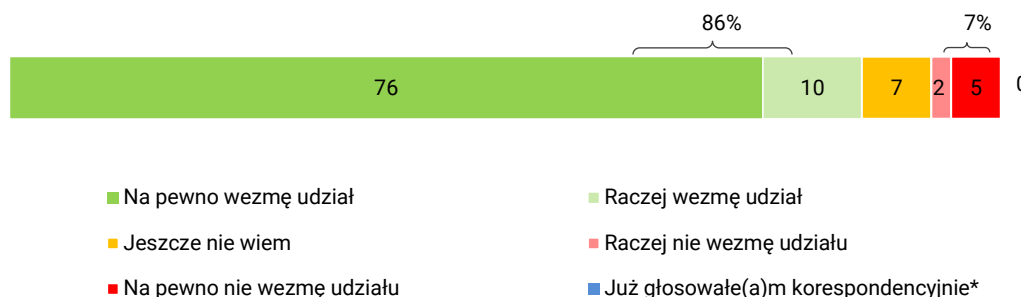
Fundacja Centrum Badań Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Centrum Badania Opinii Społecznej z wysokim poziomem realizacji (próba zrealizowana liczy 1378 osób) zakończyło kolejny sondaż z serii „Aktualne problemy i wydarzenia”. Badanie po raz drugi przeprowadzone było na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał wywiad bezpośredni z udziałem ankietera, wywiad telefoniczny albo samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS¹. Ze względu na stan epidemiczny procedura przeprowadzania wywiadów była wydłużona, trwała od 15 do 25 czerwca.

W ciągu prawie dwóch tygodni poprzedzających wybory chęć udziału w głosowaniu 28 czerwca zadeklarowało rekordowe 86% uprawnionych, przy czym ponad trzy czwarte (76%) zapowiedziało, że na pewno będzie uczestniczyć w wyborach. Ponieważ w okresie przeprowadzania sondażu, zgodnie z procedurą wyborczą, pojawiła się już możliwość głosowania korespondencyjnego, pytaliśmy respondentów, czy może już oddali głos tą drogą, jednak żaden z nich jeszcze nie skorzystał z możliwości głosowania korespondencyjnego.

CBOS

RYS. 1. 28 czerwca odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć w nich udział?

* W zrealizowanej próbie żaden z respondentów w trakcie przeprowadzania wywiadu nie skorzystał jeszcze z możliwości głosowania korespondencyjnego

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (360) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 15 do 25 czerwca 2020 roku na próbie liczącej 1378 osób (w tym: 65,3% metodą CAPI, 20,8% – CATI i 13,9% – CAWI).

Deklaracje udziału w wyborach prezydenckich, bez względu na to, kiedy i na jakich zasadach były planowane, utrzymują się na rekordowo wysokim, ale i mniej więcej stałym poziomie. W marcu, na początku pandemii, przed zapowiedzianymi na 10 maja wyborami (choć przy innej kafeterii) swój udział deklarowało 86% uprawnionych do głosowania. Na przełomie maja i czerwca, nie znając oficjalnego terminu głosowania, badani prawie równie licznie zapewniali o swoim zamiarze uczestniczenia w wyborze prezydenta (84%). Warto jednak zwrócić uwagę, że w porównaniu z pomiarem z przełomu maja i czerwca obecnie więcej dorosłych Polaków zadeklarowało swój pewny udział w tych wyborach (wzrost o 4 punkty procentowe).

TABELA 1

Deklaracje udziału w I turze wyborów prezydenckich	Maj/czerwiec	Czerwiec
	w procentach	
Na pewno wezmę udział	72	76
Raczej wezmę udział	12	10
Jeszcze nie wiem	9	7
Raczej nie wezmę udziału	2	2
Na pewno nie wezmę udziału	4	5

Oczywiście, nie należy spodziewać się tak wysokiej rzeczywistej frekwencji w wyborach. Deklaracje badanych odzwierciedlają raczej poziom polityzacji polskiego społeczeństwa i są świadectwem chęci wyrażenia swych poglądów w demokratycznej procedurze głosowania. Ten stan gotowości wyborczej utrzymuje się w Polsce już od dłuższego czasu, choć obecnie jest wyjątkowo wysoki². Nie musi się to jednak przekładać na faktyczne uczestnictwo w wyborach, tym bardziej w dobie pandemii.

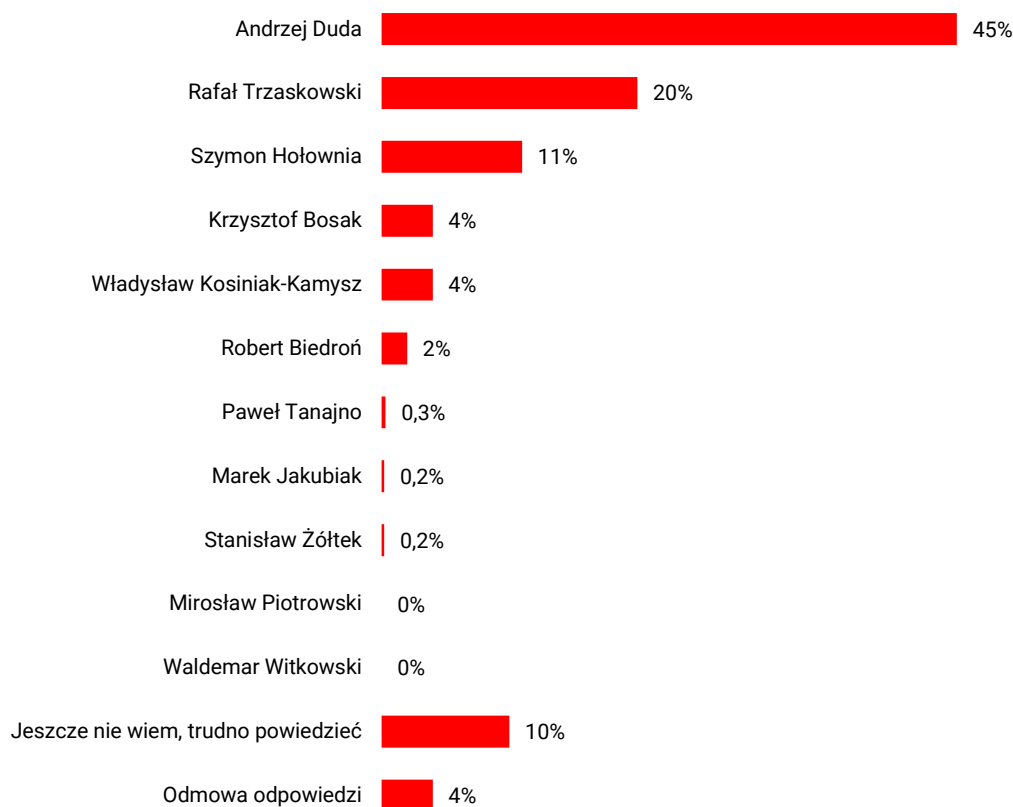
Na tydzień przed ostatnimi wyborami parlamentarnymi (a więc w sytuacji braku zagrożenia epidemicznego) udział w głosowaniu zapowiadało rekordowe 83% uprawnionych, zaś rzeczywista frekwencja wyniosła 61,7%. Przypomnijmy jeszcze, że dotychczas największą frekwencję odnotowaliśmy w wyborach prezydenckich w 1995 roku – w I turze wyniosła ona 64,7%, w II – 68,23%.

² W ostatnich latach także w innych typach głosowania frekwencja okazywała się wyższa niż wcześniej, w 2018 r. była najwyższa w historii wyborów samorządowych (54,9%), zaś w 2019 r. w wyborach do Parlamentu Europejskiego była także najwyższa w historii tych głosowań (45,7%).

Według deklaracji badanych, w I turze wyborów prezydenckich najwięcej głosów może zebrać obecny prezydent Andrzej Duda. Na kandydata PiS w tych wyborach chce głosować ponad dwie piąte zadeklarowanych uczestników głosowania (45%). Na drugim miejscu znalazł się kandydat KO Rafał Trzaskowski z poparciem jednej piątej zadeklarowanych wyborców (20%). Trzecie miejsce zajmuje kandydat niezależny Szymon Hołownia, mający wśród wybierających się na wybory 11% zwolenników. Pozostali pretendenci do najwyższego urzędu w państwie cieszą się już mniejszym poparciem. Na kandydata PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza, a także wystawionego przez Konfederację Krzysztofa Bosaka chce oddać głos po 4% głosujących. Kandydata bloku lewicy Roberta Biedronia popiera 2% zadeklarowanych uczestników wyborów 28 czerwca.

CBOS

RYS. 2. Na którego z kandydatów zamierza Pan(i) głosować?*

* W zestawieniu uwzględniono deklaracje poparcia poszczególnych kandydatów w głosowaniu korespondencyjnym

Aż jedna dziesiąta deklarujących chęć udziału w głosowaniu (10%) jeszcze nie wie, na kogo będzie głosować w tych wyborach, zaś dalsze 4% wyborców wprost odmówiło udzielenia odpowiedzi na pytanie o swojego faworyta w wyborach prezydenckich.

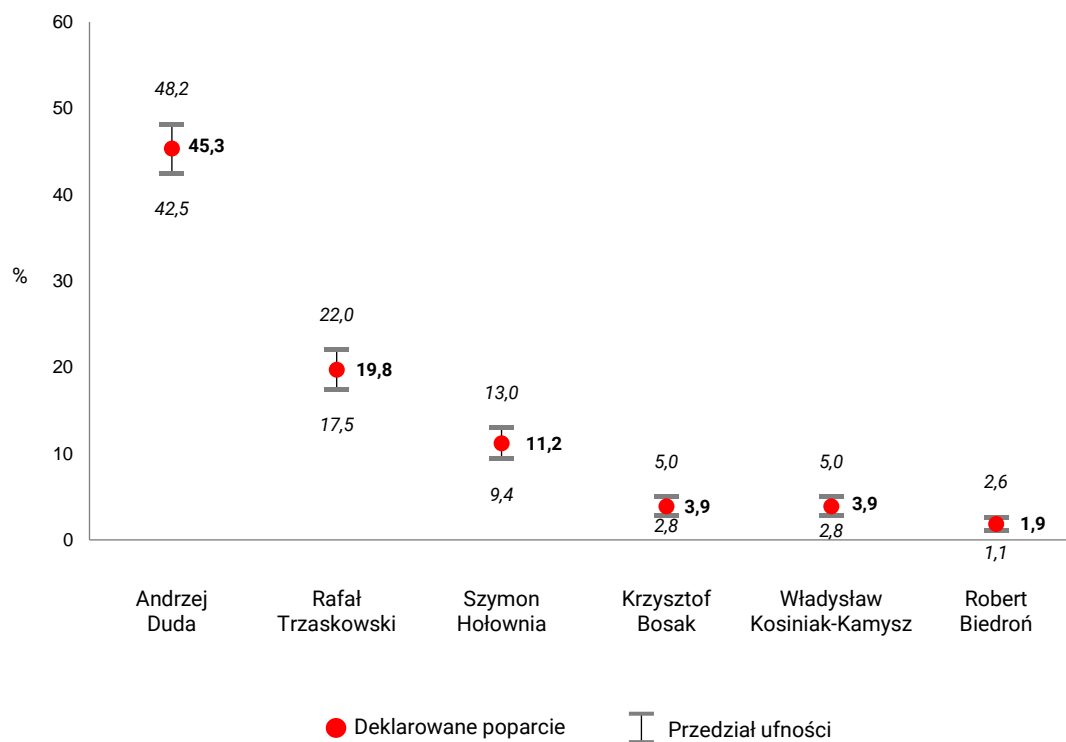
W porównaniu z pomiarem z przełomu maja i czerwca wzrosło poparcie dla Rafała Trzaskowskiego (wzrost o 4 punkty procentowe), natomiast Andrzej Duda stracił zwolenników (spadek o 4 punkty). Pozostali pretendenci w tym czasie nie zmienili swojego stanu posiadania.

TABELA 2

Na którego z kandydatów zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?	II 2020	III 2020	V/VI 2020	VI 2020
	w procentach			
Andrzej Duda	50	50	49	45
Rafał Trzaskowski	-	-	16	20
Szymon Hołownia	5	6	11	11
Władysław Kosiniak-Kamysz	5	9	4	4
Krzysztof Bosak	1	3	4	4
Robert Biedroń	4	5	2	2
Marek Jakubiak	-	-	-	0
Mirosław Piotrowski	-	-	-	0
Paweł Tanajno	-	-	-	0
Waldemar Witkowski	-	-	-	0
Stanisław Żółtek	-	-	-	0
Nie wiem, trudno powiedzieć	12	10	11	10
Odmowa odpowiedzi	1	1	3	4

Stosowanie prób losowych umożliwia wnioskowanie o populacji dorosłych Polaków oraz pozwala na określenie skali błędu statystycznego naszych oszacowań. Biorąc pod uwagę margines błędu, z prawdopodobieństwem 95% można stwierdzić, iż, **gdyby wybory odbywały się w trakcie realizacji badania**, Andrzej Duda uzyskałby wynik mieszczący się w przedziale od 42,5% do 48,2%. A więc, uwzględniając błąd statystyczny, prawdopodobieństwo zwycięstwa obecnego prezydenta już w I turze jest minimalne. Notowania Rafała Trzaskowskiego mieszczą się w przedziale od 17,5% do 22%, zaś Szymona Hołowni w przedziale od 9,4% do 11,2%.

RYS. 3. Poparcie dla kandydatów w wyborach prezydenckich (w procentach)

Prawdopodobieństwo, że wybory prezydenckie rozstrzygną się w I turze jest nikłe. Polacy są obecnie bardzo silnie zmotywowani do uczestniczenia w wyborach. Jednak o tym, czy faktycznie udadzą się do lokali wyborczych 28 czerwca przesądzi nie tylko ich determinacja polityczna, ale i inne czynniki związane ze stanem epidemicznym, a także rozpoczynającym się sezonem wyjazdów wakacyjnych. Faktyczna frekwencja wyborcza oraz mobilizacja poszczególnych elektoratów będzie kluczowa dla wyniku każdego z kandydatów.

Opracowała
Agnieszka Cybulska

TABELA 1

		28 czerwca odbędą się wybory prezydenckie. Czy weźmie Pan(i) udział w tych wyborach?			Liczba osób
		Wezmę / wzięłam/wzięłam korespondencyjnie w nich udział	Jeszcze nie wiem, waham się	Nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		86	7	7	1375
Płeć	Mężczyźni	87	5	7	648
	Kobiety	84	8	7	727
Wiek	18–24 lata	85	7	7	102
	25–34	78	11	11	276
	35–44	89	6	5	235
	45–54	87	6	6	185
	55–64	90	5	5	271
	65 lat i więcej	86	5	9	305
Miejsce zamieszkania	Wieś	83	8	9	557
	Miasto do 19 999	85	6	9	200
	20 000 – 99 999	88	6	6	293
	100 000 – 499 999	85	7	8	202
	500 000 i więcej mieszk.	95	4	1	122
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	76	11	13	237
	Zasadnicze zawodowe	84	8	7	327
	Średnie	86	6	8	430
	Wyższe	93	4	3	380
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	91	7	3	179
	Średni personel, technicy	95	1	4	50
	Pracownicy adm.-biurowi	87	7	6	88
	Pracownicy usług	82	6	12	106
	Robotnicy wykwalifikowani	76	10	14	139
	Robotnicy niewykwalifik.	81	11	9	54
	Rolnicy	82	11	7	61
	Pracujący na własny rach.	88	6	6	71
	Bezrobotni	84	8	9	22
	Emeryci	88	5	7	373
	Renciści	84	10	5	83
	Uczniowie i studenci	86	9	5	60
	Gospodynie domowe i inni	85	7	9	89
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	90	4	6	179
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	86	6	8	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	83	9	8	392
	prywatnym gosp. rolnym	85	8	7	65
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	78	12	10	124
	Od 1000 zł do 1499 zł	85	7	8	232
	Od 1500 zł do 1999 zł	86	8	6	235
	Od 2000 zł do 2999 zł	91	5	4	224
	3000 zł i więcej	91	3	5	201
Ocena własnych war. mater.	Złe	72	15	14	76
	Średnie	85	6	9	423
	Dobre	87	7	6	876
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	97	2	1	63
	Raz w tygodniu	89	6	5	568
	1–2 razy w miesiącu	87	10	3	175
	Kilka razy w roku	83	7	11	295
	W ogóle nie uczestniczy	79	6	15	244
Poglądy polityczne	Lewica	89	6	5	293
	Centrum	88	5	7	305
	Prawica	93	3	4	524
	Trudno powiedzieć	65	17	17	218

TABELA 2

		Na którego z kandydatów zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?										Liczba osób	
		Robert Biedroń	Krzysztof Bosak	Andrzej Duda	Szymon Hołownia	Marek Jakubiak	Władysław Kosiniak-Kamysz	Paweł Tanajno	Rafał Trzaskowski	Stanisław Żółtek	Jeszcze nie wiem, Trudno powiedzieć		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		2	4	45	11	0	4	0	20	0	10	4	1180
Płeć	Mężczyźni	2	6	45	9	0	3	0	21	0	9	4	567
	Kobiety	2	2	46	13		4	0	19		11	3	613
Wiek	18–24 lata	5	10	23	17		1	1	22		15	5	87
	25–34	4	11	28	18	1	1	1	21		13	3	214
	35–44	1	2	38	17		2		18	1	15	6	209
	45–54	3	4	48	8		4		21		10	2	162
	55–64	1	1	56	7	0	7	0	18		5	4	244
	65 lat i więcej	0	1	61	4		6		20		6	2	263
Miejsce zamieszkania	Wieś	0	4	56	10	0	5		10		9	4	464
	Miasto do 19 999	3	6	46	10		1	0	18	0	10	4	170
	20 000 – 99 999	2	3	43	11	1	5	0	23		8	4	257
	100 000 – 499 999	3	2	31	14		4		29	1	15	1	172
	500 000 i więcej mieszk.	4	2	26	11			1	39		10	6	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1	2	73	4		5		7		6	4	181
	Zasadnicze zawodowe		2	67	9		3		13		3	3	276
	Średnie	2	5	37	11	1	4	0	23		13	4	370
	Wyższe	4	4	24	18		4	1	28	1	14	3	353
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	3	24	13		4	2	31	1	12	6	163
	Średni personel, technicy	2	11	32	9	3	4		23		11	5	47
	Pracownicy adm.-biurowi	5	9	21	16		5	1	20	1	20	3	76
	Pracownicy usług	2	1	32	16		1		25		20	3	87
	Robotnicy wykwalifikowani	1	9	48	15		5		8		8	6	106
	Robotnicy niewykwalifik.		9	55	14		2		5		5	10	43
	Rolnicy			73	6		4		12		2	3	50
	Pracujący na własny rach.		4	39	12				25		16	4	63
	Bezrobotni	2	7	51	16		3		7		15		19
	Emeryci	1	1	62	6		6		17		5	2	329
	Renciści			57	5	1	5		26		3	1	70
	Uczniowie i studenci	6	11	22	14				28		17	2	52
	Gospodynie domowe i inni		2	49	20		1		16		10	3	76

TABELA 2

		Na którego z kandydatów zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?										Liczba osób	
		Robert Biedroń	Krzysztof Bosak	Andrzej Duda	Szymon Hołownia	Marek Jakubiak	Władysław Kosiniak-Kamysz	Paweł Tanajno	Rafał Trzaskowski	Stanisław Żółtek	Jeszcze nie wiem, Trudno powiedzieć		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		2	4	45	11	0	4	0	20	0	10	4	1180
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	4	34	12		7		17	1	16	6	161
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	3	8	37	16		3		16	1	11	5	101
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	3	6	31	14	0	2	1	25		12	5	325
				70	8		5		11		3	3	56
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł		3	70	4	1	3		10	1	6	2	97
	Od 1000 zł do 1499 zł	1	4	59	9		5		13		8	0	197
	Od 1500 zł do 1999 zł	1	3	47	14		6		19		8	2	202
	Od 2000 zł do 2999 zł	3	4	41	14	1	4		22	0	10	1	205
	3000 zł i więcej	4	6	29	11		4	2	32		11	2	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	12	36	6	2	1		24		10	10	54
	Średnie	2	4	47	12		4	1	19		9	4	359
	Dobre	2	3	46	11	0	4	0	20	0	11	3	766
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		4	68	7		1		8		9	2	61
	Raz w tygodniu	0	3	60	9		5	0	9	0	10	2	505
	1-2 razy w miesiącu		8	51	10		2	0	16	1	9	4	152
	Kilka razy w roku	3	4	30	13	0	5	0	29		11	4	244
	W ogóle nie uczestniczy	7	2	19	17	1	1		43		8	3	193
Poglądy polityczne	Lewica	8	0	10	23	1	2	1	45		9	1	262
	Centrum	1	4	25	14		10		27	0	14	4	269
	Prawica		6	76	4	0	1	0	5		4	2	486
	Trudno powiedzieć		3	48	9		3		7	1	24	4	142